

УКРАЇНСЬКЕ БОТАНІЧНЕ ТОВАРИСТВО
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ БОТАНІКИ ІМЕНІ М.Г. ХОЛОДНОГО
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

**МАТЕРІАЛИ XV З'ЇЗДУ
УКРАЇНСЬКОГО БОТАНІЧНОГО
ТОВАРИСТВА**

Івано-Франківськ,
30 вересня — 4 жовтня 2024

Видавничий дім
«Гельветика»
2024

UKRAINIAN BOTANICAL SOCIETY
NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE
M.G. KHOLODNY INSTITUTE OF BOTANY
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
KHERSON STATE UNIVERSITY
VASYL STEFANYK PRECARPATHIAN NATIONAL UNIVERSITY

**PROCEEDINGS
OF THE 15th CONGRESS
OF THE UKRAINIAN BOTANICAL
SOCIETY**

30 September — 4 October, 2024,
Ivano-Frankivsk, Ukraine

Publishing house
“Helvetica”
2024

УДК 58(477)(062.552)
МЗ4

Матеріали XV З'їзду Українського ботанічного товариства (Івано-Франківськ, 30 вересня — 4 жовтня 2024). — Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2024. — 232 с.

Proceedings of the 15th Congress of the Ukrainian Botanical Society (30 September — 4 October, 2024, Ivano-Frankivsk, Ukraine). — Odesa : Publishing house “Helvetica”, 2024. — 232 p.

ISBN 978-617-554-319-1

До збірника включені матеріали наукових доповідей та повідомлень XV З'їзду Українського ботанічного товариства (м. Івано-Франківськ, 30 вересня — 4 жовтня 2024 р.), в яких розглядаються систематика, флористика та географія судинних рослин, фікологія (альгологія); бріологія; ліхенологія; мікологія; геоботаніка та екологія; флористичні та мікологічні знахідки; морфологія та анатомія; охорона рослинного світу та довкілля; біотехнологія, фізіологія та біохімія; клітинна та молекулярна біологія; селекція та інтродукція; ресурсознавство; історія наукових досліджень; наукові колекції рослин та грибів; ботаніка та мікологія у вищій школі; громадська наука та популяризація наукових знань. Матеріали подані переважно в авторській редакції. Видання розраховане на науковців, викладачів, працівників у галузі охорони природи, аспірантів, студентів природничих спеціальностей, аматорів-натуралістів.

The book includes the materials of scientific reports and posters of the XV Congress of the Ukrainian Botanical Society (Ivano-Frankivsk, September 30 — October 4, 2024), covering the fields of systematics, floristics and geography of vascular plants, phycology (algology); bryology; lichenology; mycology; geobotany and ecology; floristic and mycological finds; morphology and anatomy; conservation of plants, fungi, and the environment; biotechnology, physiology and biochemistry; cell and molecular biology; plant breeding and introduction; resource science; history of scientific research; scientific collections of plants and fungi; botany and mycology in higher education; citizen science and popularization of scientific knowledge. The materials are presented mainly as provided by the authors. The publication is intended for scientists, nature conservationists, graduate students, students of natural sciences, and amateur naturalists.

Затверджено до друку

Центральною Радою Українського ботанічного товариства
Науковим комітетом XV З'їзду Українського ботанічного товариства
Вченою радою Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України
17 вересня 2024 р. (протокол № 9)

Автори повністю відповідають за наукову достовірність, зміст і стиль своїх публікацій. Погляди, висновки й точки зору, висловлені авторами у статтях, можуть не збігатися з поглядами, висновками й точками зору наукового комітету, установ-організаторів конференції, Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України та/або Національної комісії з питань Червоної книги України.

© Автори публікацій, 2024

© Українське ботанічне товариство, 2024

© Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, 2024

© Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, 2024

© Херсонський державний університет, 2024

ISBN 978-617-554-319-1

**ОСОБЛИВОСТІ ПРОРОСТАННЯ ПИЛКУ ГІБРИДІВ РІПАКУ
ОЗИМОГО (*BRASSICA NAPUS*) НА ПОЖИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ**

О.Б. МАЦІЮК, Н.В. ГЕРЦ, Г.Б. ГУМЕНЮК

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира

Гнатюка, Тернопіль, Україна

E-mail: macjuk@chem-bio.com.ua

За своїми біологічними особливостями *Brassica napus* L. (ріпак озимий) є лідером серед усіх культур щодо темпів відновлення весняної вегетації. Він починає відростати ще за відносно низьких температур повітря та ґрунту (+5–6 °С), використовуючи власні запаси поживних речовин кореневої системи. Озимий ріпак вже ранньою весною забезпечує бджіл нектаром і пилом (Ситнік, Колесніченко, Ярешко, 2009).

Протягом кожної стадії розвитку у досліджуваних сортів ріпаку озимого відбуваються якісні зміни, головним чином, морфо-фізіологічного характеру, що є необхідним для проходження наступної фази розвитку.

Цвітіння ріпаку озимого припадає на травень–червень. Квітки зібрані в китицеподібне, іноді в щиткоподібне пухке суцвіття, в якому може бути 20–45 квіток.

Тривалість цвітіння китиці становить 25–38 днів, а однієї рослини — до 45 днів. Кожна квітка ріпаку цвіте протягом 1–2 днів. Період початку цвітіння та тривалість цвітіння залежить від кліматичних чинників, вирішальними з яких є температурний режим та атмосферні опади.

Проводили дослідження з метою встановлення життєздатності пилку квіток різних гібридів ріпаку озимого. Матеріал відбирали у період повного цвітіння, брали квітки, що розквітли, але пиляки яких ще не розтріскались. Для визначення життєздатності пилку використовували штучне середовище з 1% розчину агар-агару з додаванням 10% розчину сахарози.

Досліджували пилки п'яти гібридів: ДК ЕКСПРЕШН, СМАРАГД, АБАКУС, ПТ 26, КУГА. Експериментальні дослідження проводились у навчальній лабораторії експериментальної біології хіміко-біологічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Пилкові зерна ріпаку досліджуваних гібридів мають жовто-коричневе забарвлення, округлої, а за достатнього зволоження подовженоеліптичної форми, розміром 16,2–18,9 × 35,1–36,8 мкм.

При посіві пилку проростання пилкових зерен спостерігали у всіх досліджуваних гібридів, але найінтенсивніше цей процес відбувався у посівах гібридів СМАРАГД та КУГА. У посівах гібридів ДК ЕКСПРЕШН, АБАКУС, ПТ 264 спостерігали неоднорідні пилкові зерна різних розмірів.

Таким чином, можна сказати, що у гібридів ріпаку СМАРАГД та КУГА ми спостерігали найбільше життєздатного пилку, про що свідчило його інтенсивне проростання на живильному середовищі, а відповідно, можна спрогнозувати більший біологічний врожай цих гібридів.

Литвиненко Ю., Гайова В. РІД <i>CONIOCHAETA</i> (<i>SORDARIOMYCETES</i> , <i>ASCOMYCOTA</i>) В МІКОБІОТІ УКРАЇНИ	125
Медведєв Д. НЕМАТОДИ ТА ВІРУСИ ПЕЧЕРИЦІ ДВОСПОРОВОЇ (<i>AGARICUS BISPORUS</i>): ВЗАЄМОДІЯ ТА ВПЛИВ НА РОЗВИТОК ГРИБНИЦІ	126
Мішустін Р. ЛАБУЛЬБЕНІЄВІ ГРИБИ (<i>LABOULBENIOMYCETES</i> , <i>ASCOMYCOTA</i>) УКРАЇНИ.	127
Плужник А., Джаган В. ПЕРСПЕКТИВИ ЗБЕРЕЖЕННЯ РІДКІСНИХ ВИДІВ ГРИБІВ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ “ХОЛОДНИЙ ЯР” . .	128
Придюк М., Шевченко М. БАЗИДІАЛЬНІ МАКРОМІЦЕТИ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ “КАРМЕЛЮКОВЕ ПОДІЛЛЯ” (ВІННИЦЬКА ОБЛАСТЬ, ГАЙСИНСЬКИЙ РАЙОН).	129
Стороженко Ж. РОДИНА <i>MORCHELLACEAE</i> У МІКОФЛОРИ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ “ХОТИНСЬКИЙ” (ВИДОВИЙ СКЛАД, ЕКОЛОГІЯ ПОШИРЕННЯ)	130
Сухомлин М. ПАЛЕОМІКОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В УКРАЇНІ.	131

МОРФОЛОГІЯ ТА АНАТОМІЯ

Бойка О. БУДОВА КВІТОК ДЕЯКИХ ДЕРЕВНИХ ПРЕДСТАВНИКІВ РОДИНИ РОЗОВІ (<i>ROSACEAE</i>).	132
Бурмістрова Н. ПОЧАТКОВІ ЕТАПИ ОНТОГЕНЕЗУ <i>VERBENA</i> × <i>HYBRIDA</i>	133
Герц Н., Барна Л., Мацюк О. ОСОБЛИВОСТІ ДИХОГАМІЇ У ДЕЯКИХ ВИДІВ РОДУ <i>ACER</i>	134
Герц Н., Герц А., Хоміцька А. ДОСЛІДЖЕННЯ АНАТОМІЧНОЇ БУДОВИ ЛИСТКІВ <i>MISCANTHUS</i> × <i>GIGANTEUS</i>	135
Двірна Т., Фугорна О., Мінарченко В., Тимченко І. УЛЬТРАСТРУКТУРА ПОВЕРХНІ ПЕЛЮСТОК ДЕЯКИХ ВИДІВ РОДУ <i>CRATAEGUS</i>	136
Ковальчук Т. ДОБРОЯКІСНІСТЬ НАСІННЯ <i>RHUS GLABRA</i> Й <i>RHUS TYRHINA</i>	137
Мацюк О., Герц Н., Гуменюк Г. ОСОБЛИВОСТІ ПРОРОСТАННЯ ПІЛКУ ГІБРИДІВ РІПАКУ ОЗИМОГО (<i>BRASSICA NAPUS</i>) НА ПОЖИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ.	138
Одінцова А. КРИТЕРІЇ КЛАСИФІКАЦІЇ СПОСОБІВ РОЗКРИВАННЯ КОРОБЧАСТИХ ПЛОДІВ.	139

ОХОРОНА РОСЛИННОГО СВІТУ

Волкова Р., Бенгус Ю., Твердохліб О. РАРИТЕТНА ФЛОРА СТЕПОВИХ СХИЛІВ ОКОЛИЦЬ СЕЛИЩА РОГАНЬ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	140
--	-----

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**МАТЕРІАЛИ XV З'ЇЗДУ
УКРАЇНСЬКОГО БОТАНІЧНОГО ТОВАРИСТВА**
(Івано-Франківськ, 30 вересня — 4 жовтня 2024)

Науково-технічна редакція
**Науковий комітет XV З'їзду
Українського ботанічного товариства**

Технічна редакція, верстка та оригінал-макет
Ганна Бойко, Тарас Бойко, Денис Решетников

Дизайн логотипу та обкладинки
Наталія Черемних, Віктор Чернявський

Г Е Л Ь В Е Т И К А
ВИДАВНИЧИЙ ДІМ

WWW.HELVETICA.UA

Підписано до друку 23.09.2024 р. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times. Цифровий друк.
Ум. друк. арк. 13,49. Наклад 100.
Замовлення № 0925-119.
Віддруковано з готового оригінал-макета.

Видавництво і друкарня – Видавничий дім «Гельветика»
65101, Україна, м. Одеса, вул. Інглезі, 6/1
Телефони: +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 7623 від 22.06.2022 р.